

Oslo, juli 2024

Sommerbrev fra KKOAs, Kriseressurssamarbeid for kulturinstitusjoner i Oslo og Akershus

I dette brevet kan du lese om status i kriseressurssamarbeidet, og hva arbeidsgruppen har jobbet med det siste året. Men først:

Høstseminar 2024

Hold av datoen onsdag 6. november 2024 for KKOAs høstseminar! Spre det gjerne.

Vi planlegger for en heldag med fysisk oppmøte. Temaet er som vanlig kulturarv og beredskap. Mer informasjon kommer over sommeren.

KKOAs nettside

På KKOAs [nettside](#) finnes blant annet informasjon om formål og organisering, samt program og presentasjoner fra avholdte seminarer. Der finner du også dokumenter med rutiner og skjemaer, inkludert ressursene som det vises til videre i dette brevet.

Høstseminar 2023

Stor takk til Teknisk Museum for vertskap for KKOAs høstseminar 2023 *Kriser fjern og nær*, som trakk over 120 deltakere fra hele landet!

Høstseminaret er KKOAs viktigste møteplass og forum. Det retter seg både mot medlemmer og andre. God beredskap krever tverrfaglighet, og vi streber etter å nå et spekter av ansatte innen samlingsforvaltning, eiendomsforvaltning og sikkerhet, og selvfølgelig også ledelse. Ambisjonen er å heve bevisstheten og kunnskapen om beredskap for uerstattelige kulturverdier, og å inspirere til å ta grep.

Høstseminaret omhandlet kriser fjern og nær fra ulike ståsted. Kenneth Nielsen, Eirik Rindal og Gunhild Marthinsen fortalte om hvordan Universitetet i Oslo, og spesifikt Naturhistorisk museum, jobber med beredskap - fra organisering og planverk for samlingene, til å trene og øve personellet. Museene i Akershus forvalter flere teknisk-industrielle kulturminner som er sårbare for ekstremvær. Avdelingsleder Christin Kristoffersen delte erfaringer fra å forberede og håndtere en relativt langvarig hendelse med høy vannføring i forbindelse med høstene kraftige uvær. På kort tid har vi måtte utvide horisonten også i Norge for hva vi mener er rimelig å ta høyde for når vi lager beredskap for kulturarv. I krig og konflikter er kulturarv både mål og middel, og det er blitt viktigere enn kanskje noensinne å passe på det, ikke kun fysisk, men også på informasjon og fortellinger. Josephine Munch Rasmussen fra NIKU presenterte forskning om de komplekse truslene som oppstår mot kulturarv i forbindelse med konflikter, og viktigheten av beredskap og nettverk på ulike nivåer for å prøve å håndtere dem. Sist i programmet delte Frode Michaelsen fra Oslo brann- og redningsetat sine erfaringer fra brannen i den fredete Restaurant Festningen i februar 2023.

Personell fra Kastellet brannstasjon deltok også på seminaret, og mange deltakere benyttet anledningen for en prat om verdiberging og en demonstrasjon av RVR-bilen.

Vårmøtet 2024 ble erstattet av en workshop i å lage en verdibergingsplan

Etter å ha prøvd ulike varianter for KKOAs vårsamling, ble det i fjor besluttet at formatet for vårmøtet er et kort webinar, og målgruppen er medlemmene i KKOAs. Allerede i år var vi nødt å ta en fot i bakken og revurdere dette. Beredskap for kulturarv er i vinden, og den siste tiden er det blitt flere som arrangerer tilsvarende seminarer for samme målgruppe. Det er bra, og vi ser at KKOAs dermed kan ta et skritt videre for å fylle noen andre hull.

Vi ønsker å svare på medlemmenes behov, og tenker at vi må prøve oss litt frem. På initiativ fra Naturhistorisk museum ble derfor årets vårmøte erstattet av en praktisk workshop i å lage en verdibergingsplan i powerpointmalen til Oslo brann- og redningsetat. Deltakerne kunne velge å enten lage en verdibergingsplan for eget objekt eller et fiktivt objekt. Workshopen ble avholdt i Lids hus på Tøyen, under ledelse av Eirik Rindal som er nestleder for samlingene på Naturhistorisk museum. Den gikk over en halv dag, og ble avsluttet med lunsj og omvisning i Botanisk hage. 15 deltakere fra et titalls institusjoner deltok. Tilbakemeldingene var meget positive, og det er gode muligheter for at workshopen vil bli gitt ved flere anledninger.

Vi anbefaler alle forvaltere av kunst og kulturminner å lage en verdibergingsplan som brannvesenet kan bruke ved innsats. Informasjon om og mal for verdibergingsplan finnes på [Oslo kommunes nettsider](#). Kontakt Susanna Björklöf, susanna.bjorklof@bre.oslo.kommune.no, dersom det er ønskelig med en introduksjon til verdibergingsplanen i deres organisasjon, eller hjelp med å komme i gang.

Ressursliste og anmodning om bistand ved uønskede hendelser

Vi gjentar også i år at KKOAs samarbeidsavtale er basert på tilrettelegging for gjensidig bistand mellom medlemmene. Medlemsinstitusjoner har meldt inn hvilket personell og materielle ressurser som de eventuelt kan bidra med. Alle ressurser er lagt inn i en søkbar liste. Ressurslisten er operativ, og kan brukes for å søke frem ressurser og anmode om bistand ved uønskede hendelser. Oppdatert ressursliste med gyldighet til 31. januar 2025 ble sendt ut til medlemsinstitusjonenes kontaktpersoner i januar 2024. Vi undersøker en annen løsning for å dele og holde ressurslisten oppdatert, og vil komme tilbake til dette i høst.

Dersom krisen rammer kan det være godt å ha noen sjekklister å følge. Rutine som kan benyttes ved anmodning om bistand er delt med medlemmene, og finnes også på vår nettside.

Det er viktig at ressurslisten og rutine for anmodning om ressurser innlemmes i egen beredskapsplan.

Mottak og organisering av ressurser

En institusjon som kaller inn ressurser, må kunne ta dem imot. KKOAs har en temagruppe som jobber med en rutine for mottak og organisering av ressurser. Temagruppen har i år utarbeidet et tiltakskort som kan tilpasses den enkelte virksomhet. Tiltakskort og prinsippskisse er vedlagt dette brevet. Du finner det også på våre nettsider.

E-læringskurs om hvordan bruke ressursliste og anmodningsskjema

Det er vesentlig at nøkkelpersoner i den enkelte medlemsinstitusjon gjør seg kjent med ressurslisten og rutinen for anmodning om ressurser. Det er laget to instruksjonsfilmer om dette som finnes [her](#). Lenke til siden med filmene finnes også på KKOAs nettside.

Medlemmer i KKO

KKO har fått et nytt medlem siden forrige sommer; det er Oslobygg KF, som eier og forvalter blant annet Deichman og Munch. Per dags dato er følgende institusjoner medlemmer i KKO:

- Arkiverket
- Astrup Fearnley
- Det internasjonale barnekunstmuseet
- Forsvarets museer
- Frammuseet
- Henie Onstad kunstsenter
- HL-senteret - Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter
- Jødisk museum
- Kirkelig fellesråd i Oslo
- Kongehuset/Det kongelige hoff
- Kon-Tiki Museet
- Kulturhistorisk museum
- Munchmuseet
- Museene i Akershus
- Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
- Naturhistorisk museum
- Norsk speidermuseum
- Norsk teknisk museum
- Norske Selskab
- Oslobygg KF
- Oslo ladegård
- Oslo museum
- Oslo skolemuseum
- Popsenteret
- Rådhusets forvaltningstjeneste
- Skimuseet
- Stiftelsen Norsk folkemuseum
- Universitetsbiblioteket i Oslo

Virksomheter som ønsker å bli medlem eller som ønsker mer informasjon, kan kontakte oss på kkoa.rvr@gmail.com. Samarbeidsavtalen finnes på vår nettside.

Ønsker du å delta i KKOAs arbeidsgruppe eller i en temagruppe?

KKO driftes av en arbeidsgruppe som er sammensatt av representanter fra medlemsorganisasjonene. Arbeidsgruppen møtes cirka seks ganger i året, enten fysisk eller på Teams. Det er ikke et krav å ha inngående kjennskap til KKO sitt nedslagsfelt eller beredskapsplanlegging for å delta i arbeidsgruppen.

Mesteparten av oppgavene i KKO løses i ulike temagrupper, der vi også henter inn andre ressurspersoner. Oppgavene kan være kontinuerlige eller tidsbegrensede. Til de kontinuerlige oppgavene hører administrasjon inkludert nettside, samt ansvar for utvikling og vedlikehold av ressursliste. Tidsbegrensede oppgaver kan være å arrangere høstseminar, vårmøte og øvelser, samt å utarbeide dokumenter, rutiner og veiledere.

I år har vi nedsatt en ny temagruppe for verdibergingsplaner. Hensikten er å få flere medlemsinstitusjoner å ta et helt konkret grep på sin beredskap og lage verdibergingsplaner.

Arbeidsgruppen

På nåværende tidspunkt inngår følgende personer i arbeidsgruppen:

Mari Grønland Hamre, Stiftelsen Norsk folkemuseum
Mikael Blihovde, Stiftelsen Norsk folkemuseum
Ragnhild Dannevig, Stiftelsen Norsk folkemuseum
Fredrikke Bang Lysgård, Stiftelsen Norsk folkemuseum
Douwtje L. van der Meulen, Universitetet i Oslo
Trond Gran Larsen, Universitetet i Oslo
Kenneth Nielsen, Universitetet i Oslo
Kristin Ramsholt, Arkivverket
Mónica Garrido, Arkivverket
Dan-Erlend Farago, Oslobygg KF – Munch
Long Van Vo, Oslobygg KF – Deichman
Karin Axelsen, Museene i Akershus
Susanna Björklöf, Oslo brann- og redningsetat

Som medlem i arbeidsgruppen deltar du i et stimulerende tverrfaglig miljø, og du får du mulighet å bidra til forbedret beredskap i kulturinstitusjoner både regionalt og nasjonalt.

Hvis du ønsker å delta i arbeidsgruppen eller en temagruppe kan du kontakte noen av medlemmene i arbeidsgruppen.

Etter- og videreutdanning i beredskap for kulturminneforvaltere

Vi benytter anledningen til å informere om at det pågår diskusjoner om et etter- og videreutdanningskurs (EVU) i beredskap for kulturminneforvaltere, ved Universitetet i Oslo. Behovet er der, og i mars og april gjennomførte Universitetet en pilot på bachelorstudiet i konservering, i samarbeid med KA, NIKU, Bergen brannvesen og Oslo brann- og redningsetat. Kurset omfattet teori og konkrete oppgaver innen verdivurdering og prioritering av kunst- og kulturobjekter, risikovurdering, samt verdibergingsplan og samhandling med brannvesenet på skadested. Studentene hadde stort utbytte av kurset, og forhåpentligvis vil det kunne tilbys som EVU allerede i høst eller neste år. Vi holder dere oppdatert.

Takk til alle som har deltatt og bidratt i løpet av året, og ønske om en riktig god sommer!

KKOAs arbeidsgruppe